

Branko Balažic

**ŽIVI IN
DELAJ
DOBRO**

salve

UVOD

»Živi!« - »Kako naj živim?« Takšen je odziv mnogih, ker se vsi zavedamo, da ni vse, kar se nam dogaja, pravo življenje. Kako si predstavljamo življenje? Mnogi vidijo samo svoje telo in takojšnji užitek. Drugi ekstrem predstavljamo tisti, ki v duhovnosti iščemo svoj mir in smisel. Pravo življenje pa je nekje vmes: med telesnostjo in duhovnostjo, ko oboje povezuje pravi duh, da hodimo v pravi smeri.

Za razmišljanje o tej knjigi je bila kot izziv moja štiridesetletnica duhovništva. Vzel sem si čas za brskanje po spominu in sestavljanje svoje zgodbe. Ugotovil sem, da so se mi v življenju vse stvari poklopile, ko je prišlo do pravega ravnovesja med telesom, dušo in duhom. In v ozadju moje zgodbe je bil prav Jezus kot idealen človek. On je znal med seboj povezati vse, kar se mu je dogajalo. Tako je njegova zgodba postala nesmrtna in ob njej se navdihujemo že več kot dva tisoč let. Bil je Bog, a je hotel biti tudi človek v polnem pomenu besede: človek, ki je zgled za druge.

Duhovnost se ne izčrpa v določeni molitveni drži in priznavanju nekega božanstva, ampak je način življenja, ki nam omogoča iskati in najti vse-

bino, namen in smisel življenja ter odgovore na najgloblja življenjska vprašanja. Takšno duhovno življenje vodi do celostnega odnosa do sebe, drugih, stvarstva in presežnosti (transcendence), absolutnega, ki je za vernike Bog.

»Živi in delaj dobro!« je posodobljena oblika Jezusovega poziva na začetku njegovega javnega delovanja: »Spreobrnite se, kajti nebeško kraljestvo se je približalo!« Zato sem za središče svojega razglabljanja postavil Jezusa, ki je duhovni voditelj, psiholog in praktičen pedagog. Da ga kot takšnega prepoznamo, je treba stopiti v ozadje in odkrivati zgodbo, ki se skriva za vrsticami.

»Živi in delaj dobro!« je zato duhovni vodnik, kar pomaga pri odkrivanju osebne zgodbe, ki ima za seboj neko preteklost, se ubada z različnimi uspehi in stranpotmi sedanjega trenutka ter se usmerja v prihodnost, ki se kaže kot priložnost za uresničitev življenjskih sanj.

Ko ste opazovali »kvartopirce« na naslovnici, ste se morda vprašali kakšno povezavo imajo z naslovom knjige, ki je pred vami? Vsakdo si lahko ustvari svoje mnenje, a sam sem trdno prepričan, da je v zgodovini umetnosti le malo slik, ki bi tako sijajno ujele bistvo človeške narave, kot je to uspelo Michelangelu Caravaggiu z njegovimi »Kvartopirci« iz leta 1594.

Motiv je zelo preprost – igra kart med tremi moškimi –, toda če smo bolj pozorni, nas prizor hitro potegne v svet dvoličnosti, nedolžnosti in prepada moralne korupcije. Slika nam predstavi tri ključne osebe: prvo osebo predstavlja dobro oblečen, precej naiven fant, ki se osredotoča na svoje karte. Nasproti njemu je elegantno oblečen fant, ki je utelešenje prevaranta. Tretjo osebo pa predstavlja starejši moški, na katerem je zelo opazna premetenost in izkušnost.

Prizorišče je pripravljeno za klasično prevaro: dva izkušena prevaranta v tandemu skušata ogoljufati nič hudega slutečo žrtev. Ko starejši, izkušeni igralec pokuka bogatemu fantu čez ramo in je pripravljen nakazati zmagovalno strategijo, se mlajši s kartami za pasom pripravlja na svojo potezo. Caravaggio je zamrznil trenutek velike napetosti: mi kot gledalci smo tako kot nevedna žrtev nemočni, da bi spremenili izid igre.

Slika nam predstavi ne eno, temveč dve možni izgubi nedolžnosti: izgubo naivnega mladeniča, ki se bo znebil svojega denarja in, kar je še pomembnejše, svojega zaupljivega pogleda na življenje. Nasproti pa mu stoji mlad kartar na pragu zločinskega življenja. Telo goljufivega fanta je napeto, ustnice se razmaknejo, kar kaže na nervozno negotovost, saj stoji na pragu preobrazbe, ko se bo verjetno za zmeraj odločil za življenje v prevarah.

Čeprav je Caravaggiova mojstrovina produkt svojega časa, je hkrati ogledalo sodobne družbe, zlasti v dobi digitalnih medijev in lažnih novic. Sami se namreč večkrat najdemo v svetu, kjer je vse težje razlikovati med resnico in lažjo. Slika ne moralizira glede prevare, ki jo prikazuje, temveč prizor predstavi z določeno privlačnostjo, podobno kot sodobni mediji vprašljivo vedenje predstavijo kot senzacijo, da bi pritegnili pozornost.

Tako kot smo priča prevaram na sliki, tudi sami pogosto verjamemo, da smo zunaj dogajanja, da smo sposobni ločiti resnico od fikcije. In vendar je v ozadju slike več kot le upodobitev igre s kartami, ki gre narobe. Je neke vrste meditacija o zaupanju, prevarah in zgrešenem odnosu do življenja. Dvoličnost nas izziva, da se vprašamo, kaj v resnici vidimo in kakšnim stvarjem nasedamo.

Ta motiv sem izbral za naslovnico, ker sem prepričan, da nas preprost žanrski prizor lahko usmeri v globoko raziskovanje človeške narave, kar je jedro mojega razmišljanja v pričujočem delu. Teme, kot so prevara, moralna dvoumnost, napetost med videzom in resničnostjo, še vedno odmevajo tudi v sodobnem svetu. Igra se je morda spremenila, a igralci – prevaranti in prevarani, vedoželjni in naivni – ostajajo večno isti. Caravaggio nam v tem zamrznjenem trenutku prevar nastavi ogledalo našega sveta in nas povabi, naj se vpraša-

mo, kje smo v tem večnem plesu prevare in nedolžnosti, kajti nobeno življenje ne poteka naravnost. Veliko je različnih stranpoti, ki nas zaslepijo in se bolje počutimo v navideznem svetu, ki je daleč od realnosti. Na koncu knjige si boste lahko zapisali, kje ste sedaj in kaj lahko naredite, da bo prišlo do korenite spremembe. Dovolj teorije: vstopimo sedaj v Jezusovo zgodbo in se prepoznamo v njej.

VSEBINA

Uvod.....	7
Otroštvo – lepo obdobje začetkov ali čas, ki bi ga radi pozabili?.....	13
Moram biti v tem, kar je mojega očeta.....	17
Prišel sem, da bi imeli življenje.....	22
Vsakodnevne skušnjave: obložena miza – jaz namesto Boga – dokazati svojo moč.....	25
Sprejmi svojo danost in se odloči.....	31
Odrini na globoko	36
Novo življenjsko obdobje – novi izzivi	42
Biti ali ne biti – jaz ali Bog!.....	48
Kriza srednjih let.....	62
Si v redu? Lepo je, da sva spet skupaj!	70
Zlata jesen življenja.....	76
Čas rasti in čas zorenja za večnost.....	84
Bodi blagoslov za druge!.....	88
Epilog	90